

ROMÂNIA

AVIZ

**referitor la proiectul de Lege pentru modificarea
și completarea Legii 32/2000 privind societățile
de asigurare și supravegherea asigurărilor**

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii 32/2000 privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.131 din 07.07.2004,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii 32/2000 privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor, în vederea includerii în text a conținutului a mai multor Directive, constituind acquisul comunitar în materie, pentru a asigura astfel posibilitatea încheierii în scurt timp a negocierilor cu Comisia Europeană, a Capitolului 3 - Libera circulație a serviciilor.

Din punct de vedere al naturii juridice, legea face parte din categoria legilor organice, deoarece conține infracțiuni, devenind astfel incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituție, republicată.

2. Din punct de vedere al armonizării proiectului cu reglementările comunitare, se constată următoarele:

Domeniul asigurărilor și supravegherea funcționării acestora este prevăzut în Capitolul 3 de negocieri purtate cu Comisia Europeană, intitulat **Libera circulație a serviciilor**, dar are tangență și cu Capitolul 2 ce vizează **Libera circulație a persoanelor** - subcapitolul

dreptul de stabilire - și este reglementat atât în tratatele de bază și în legislația derivată, cât și în Acordul de Asociere încheiat de România cu Comunitățile Europene și statele membre. Domeniul reglementează o activitate aflată într-o dinamică permanentă, impusă de necesitatea armonizării legislației în vederea asigurării celui mai propice cadru care să răspundă cerințelor formulate de funcționarea fără obstacole a Pieței Interne.

Existența unei piețe unice în spațiul comunitar a impus elaborarea mai multor norme juridice, care să asigure coordonarea dispozițiilor legislative, administrative, inclusiv a normelor tehnice, precum și crearea unor structuri naționale, menite să asigure eficiența funcționare a sistemului.

Regimul juridic creat astfel în acest domeniu este complex, structurat pe categorii de asigurări și include și un segment legislativ distinct pentru reglementarea activității de supraveghere a asigurărilor, conform căruia autoritățile de supraveghere beneficiază de instrumente juridice prin care să poată aprecia reala solvabilitate a unei societăți de asigurări care face parte dintr-un grup de asigurare, cadrul general fiind Directiva 98/78/CE referitoare la supravegherea complementară a întreprinderilor de asigurări ce fac parte dintr-un grup de asigurare.

Domeniul juridic al asigurărilor a cunoscut mai multe etape. Începând cu anul 1979 când a fost adoptată așa numită *prima directivă 79/267/CEE* privind coordonarea dispozițiilor legislative și administrative referitoare la accesul la activitatea de asigurări de viață, urmată de *doua directivă 90/619/CEE* și *a treia directivă 92/96/CEE* în același domeniu, al căror obiectiv a fost impus de eliminarea oricărui tratament discriminatoriu în materie de **liberă stabilire a persoanelor și de liberă circulație a serviciilor**. Textul acestor directive a fost preluat, modificat și dezvoltat în cuprinsul ultimei directive în domeniu și anume **Directiva 2002/83/CE privind asigurarea pe viață**, care de altfel le și abrogă pe cele enunțate mai sus.

În paralel cu reglementările la această categorie de asigurări, au fost adoptate reglementări pentru celelalte categorii de asigurări, așa numitele asigurări generale, cum ar fi **Directiva 2000/26/CE referitoare la apropierea legislațiilor statelor membre în ceea ce privește asigurarea de responsabilitate civilă rezultând din circulația vehiculelor cu automotor sau Directiva 2002/13/ de modificare a Directivei 73/239/CEE referitor la marja de solvabilitate a întreprinderilor de asigurări generale**.

Din aplicarea acestora se desprinde ca principiu de bază ideea obligativității autorităților naționale a statelor membre de a asigura consolidarea financiară a societăților de asigurări, în special în ceea ce privește starea de solvabilitate, constituirea rezervelor tehnice necesare și modalitățile de prezentare.

În **Programul Național de Aderare** la Uniunea Europeană elaborat de Guvernul român precum și în ultimul **Raport de evaluare elaborat de Comisia Europeană** se precizează că **Legea 32/2000 privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor** a creat cadrul general, inclusiv premisele pentru cadrul instituțional, atât pentru organizarea și funcționarea societăților și brokerilor de asigurare, cât și pentru supravegherea prudențială a activității de asigurare în concordanță cu practica internațională în domeniu și cu normele Asociației Internaționale a Autorităților de Supraveghere a Asigurărilor (IAIS).

În concordanță cu aceste documente precum și cu obligațiile asumate în contextul procesului de negociere, se impune modificarea acestei legi în vederea transpunerii tuturor dispozițiilor comunitare din domeniul asigurărilor și supravegherii asigurărilor, și crearea unui regim juridic compatibil cu cel existent în Uniunea Europeană.

Fără a repeta argumentele din Expunerea de Motive, precizăm că proiectul se încadrează în acest obiectiv și aliniază legislația internă la mai multe dispoziții comunitare, așa cum le prezintă inițiatorul, în special cele ce vizează reglementările din **Directiva 2002/1983/CE privind asigurarea de viață și Directiva 98/78/CE privind supravegherea suplimentară a întreprinderilor de asigurări**.

Au fost preluate astfel atât norme ce reglementează principii generale cum ar fi **dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii sau interdicția pentru un asigurător de a desfășura mai multe categorii de asigurări** (asigurări de viață și asigurări generale) și norme de detaliu cu caracter preponderent tehnic, cum ar fi reglementările de al art.12 alin.4¹ - 4⁶, referitor la **condițiile de acordare a autorizațiilor**.

Prin comparație cu regimul juridic comunitar, care cuprinde reglementări distincte, structurate pe categorii de asigurări și norme de supraveghere, (așa cum au fost identificate în parte mai sus), sistemul juridic intern încearcă să includă într-un text de bază cum este Legea 32/2000 toate reglementările comunitare în domeniu, creându-se însă o lege mult prea stufoasă (Ex. art.4 are 25 de aliniate, iar acesta din urmă prezintă încă 6 enumerări identificate prin indice).

Cu această observație generală, apreciem că proiectul, fără a transpune integral reglementările comunitare (ex. situația societăților aflate în dificultate sau atipice) preia acquisul comunitar de bază din domeniu.

3. La pct.2 al art.1, care vizează modificarea pct.24 al art.2 din lege, propunem ca textul să vizeze sediul **real** al asigurătorului al cărui sediu central se află în afara Uniunii Europene deoarece, conform art.40 alin.(3) din Legea nr.105/1992 privind reglementarea raporturilor de drept internațional privat. prin sediu real se înțelege centrul principal de conducere și de gestiune a activității statutare, chiar dacă hotărârile organelor respective sunt adoptate potrivit directivelor transmise de acționari sau asociați din alte state.

La pct.27, propunem înlocuirea sintagmei "drepturi în capital", care poate avea semnificația unor drepturi bănești, prin "participație de capital", care înseamnă deținerea unui anumit număr de acțiuni.

La pct.30, propunem înlocuirea formei verbale "se deține" prin "aceasta deține", pentru precizia normei.

Cu privire la pct.32, dispoziția astfel cum este redată creează dificultăți de interpretare, și anume dacă în holdingul mixt de asigurare, excluderea din categoria societății mamă privește doar o societate de asigurare, sau include și situația societății de asigurare dintr-un stat terț, precum și enumerările următoare - o societate de reasigurare sau un holding de asigurare -, componența holdingului mixt fiind astfel o societate mamă care include printre filialele sale cel puțin o societate de asigurare.

În acest caz, nu rezultă de unde derivă caracterul mixt care să-l diferențieze de cazul prevăzut de pct.31 "holding de asigurare".

Textul trebuie revăzut pentru a căpăta coerența necesară.

La pct.36 lit.a), pentru conformitate cu terminologia comercială, este necesară înlocuirea termenului "voturile" prin expresia "drepturile de vot".

La pct.49, propunem ca textul să vizeze cursul de schimb valutar leu-euro, comunicat de BNR și nu cursul de referință. Reținem observația și pentru celelalte situații similare din proiect.

La pct.54, pentru separarea logică a dispoziției, apare necesară plasarea semnului "—", după substantivul din rândul 2 "investiții", și plasarea semnului ",", după "care".

De asemenea, în rândul 4, pentru redarea corectă a sensului dorit, trebuie introdus articolul "care", după "și", înaintea particulei "cu".

4. La pct.3 al art.I, având în vedere faptul că alineatul este o subdiviziune a articolului, acest aspect trebuie să transpară și din dispoziția de modificare, motiv pentru care propunem reformularea acestuia, astfel:

“3 Alineatul (2) al articolului 3 se modifică și va avea următorul cuprins:”.

În ceea ce privește toate celelalte dispoziții de modificare, deoarece prin proiect se preconizează atât modificări, cât și completări, cele două tipuri de intervenții legislative trebuie evidențiate distinct, astfel încât este necesară introducerea sintagmei “se modifică”, antepusă expresiei ”și va avea următorul cuprins”, în cuprinsul celorlalte dispoziții de modificare, exact ca în modelul arătat mai sus.

5. La pct.4 al art.I, exprimarea normativă a intenției de completare trebuie reconfigurată, astfel:

“4.După alineatul (2) al articolului 3, se introduce alineatul (3), cu următorul cuprins:”.

Reiterăm observația și pentru situațiile similare din proiect.

6. La pct.6 al art.I, privind art.4 alin.(25¹), rând 3, pentru o formulare gramaticală corectă, particula “ca” trebuie scrisă “că”.

7. La pct.7 al art.I, care conține varianta modificată a art.5, sugerăm plasarea termenului ”principale”, după substantivul ”atribuții”, din finalul părții dispozitive a textului, întrucât conform lit.s) a aceluiași text, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor poate îndeplini și **alte** atribuții prevăzute de lege.

La lit.a), recomandăm ca norma să prevadă, dacă este cazul, când se solicită avizul și când este suficientă informarea Ministerului Finanțelor Publice, referitor la reglementările contabile, deoarece pentru fiecare situație în parte decurg efecte juridice diferite. În plus, norma trebuie să distingă dacă avizul este consultativ ori conform.

La lit.c), atribuția “autorizează practicarea asigurărilor obligatorii”, nu trebuie înțeleasă ca o **măsură de instituire a acestora**, aceasta fiind de resortul legii, astfel încât pentru rigoarea dispoziției, propunem adăugarea sintagmei “stabilite prin lege”.

La lit.g), pentru utilizarea unor termeni consacrați, propunem folosirea substantivului “suspendarea”. În locul sintagmei “încetarea temporară” și adăugarea substantivului “încetarea”, după sintagma “după caz”, din rândul 1.

La lit.r) și s), nu se justifică existența a doua dispoziții, aceea de la lit.s) fiind atotcuprinzătoare.

8. La pct.11 al art.I, partea dispozitivă trebuie să aibă următoarea redactare:

“11.La alineatul (1) al articolului 10, după litera a) se introduce litera a¹) , cu următorul cuprins:”.

Observația este valabilă și pentru situațiile similare din proiect.

9. La pct.13 al art.I, deoarece sunt avute în vedere două operațiuni de tehnică legislativă, respectiv, modificarea și completarea, este necesară disjungerea acestora în 2 dispoziții diferite, care vor constitui pct.12 și 13 ale art.I, cu consecința renumerotării celorlalte puncte. astfel:

“12. La alineatul (4) al articolului 12, litera a) **se modifică** și va avea următorul cuprins:”.

În continuare va fi redat textul modificat al lit.a).

13. La alineatul (4) al articolului 12, după litera a), se **introduc** literele a¹) - a³) , cu următorul cuprins:”.

În continuare va fi redat textul literelor a¹) - a³).

10. La pct.16 al art.I, propunem reconfigurarea dispoziției de modificare, în acord cu cerințele stilului normativ, astfel:

“16.Parteă introductivă a alineatului (5) al art.12 **se modifică** și va avea următorul cuprins:”.

11. La pct.17 al art.I, care conține varianta modificată a art.13, alin.(5), precizăm că potrivit art.114 din Ordonanța Guvernului nr.92/2003, republicată, pentru neachitarea la scadență a obligațiilor de plată, debitorul datorează **dobânzi** și penalități de întârziere.

Pe cale de consecință, se impune introducerea termenului ”dobânzi”, înaintea sintagmei ”penalități de întârziere”. Observația este valabilă și pentru situațiile similare din proiect.

12. La pct.22 al art.I privind introducerea art.15¹ – 15¹⁴, propunem următoarele:

La art.15² alin.(3), sugerăm înlocuirea termenului “adresa” cu “sediul”, acesta fiind chiar denumirea consacrată de lege, în materie.

La art.15¹¹ alin.(5), pentru o construcție armonioasă a frazei, propunem ca sintagma finală “la legislația în vigoare și la întreaga documentație care a stat la baza măsurilor prevăzute la alin.(3)”, să fie trecută în rândul 1, după substantivul “accesul”.

La art.15¹², cuvântul “cauza” trebuie redat în contextul dat, în forma “cauză”.

13. La pct.24 al art.I, textul prevăzut la lit.b), propunem a fi eliminat, deoarece, este inutil, el constituind o premiză aflată în partea introductivă.

14. La pct.26, în ce privește art.15²⁰ lit.a), se impune o corectură, scriindu-se corect pronumele “uneia” iar la art.15²¹ alin.(3) lit.b), aceeași situație pentru cuvântul “suspendare”.

15. La pct.27 al art.I, recomandăm următoarea redactare pentru dispoziția de modificare:

“16. La alineatul (1) al articolului 16, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:”.

Reiterăm observația și pentru situațiile similare din proiect.

16. La pct.34 al art.I, dispoziția de completare va fi reformulată conform cerințelor de redactare normativă, astfel:

“34.La alineatul (3) al articolului 20, după literele c), se introduc literele d), e), f) și g), cu următorul cuprins:”.

Observația este valabilă și pentru situațiile similare din proiect.

17. La pct.35 în ce privește art.20¹ alin.(3). în rândul 1. sintagma “Comisia de Supraveghere ...” trebuie să ia forma “Comisiei de Supraveghere ...”.

18. La pct.46 privind art.29, construcția primei fraze trebuie îmbunătățită, astfel:

“Art.29. - Comisia de Supraveghere a Asigurărilor poate solicita asigurătorului întocmirea unui plan de redresare financiară ce urmează a fi aplicat, supus aprobării ...”.

19. La pct.48 privind art.33 alin.(5), pentru o redare mai fluentă a exprimării, propunem ca sintagma finală “în caz de faliment al intermediarului” să constituie debutul frazei.

20. La pct.50 al art.I, care conține varianta modificată a art.3 alin.(5) lit.a) în loc de substantivul “denumire” trebuie trecută aceea de “firmă”, concept care reprezintă denumirea persoanei juridice.

La lit.b) propunem inserarea adjectivului ”adoptate”, postpus termenului ”norme”.

21. Referitor la pct.54 prevederea înscrisă la art.36³ alin.(1), propunem a fi eliminată, întrucât, aplicabilitatea legii străine poate deriva nu numai în acest caz, fiind de resortul domeniului internațional privat în situația în care se interpun elementele de extraneitate, în raporturile civile de drept intern.

22. La pct.55 privind art.37 alin.(1), pentru asigurarea unei exprimări corecte, propunem redactarea expresiei „și condițiilor” sub forma „și a condițiilor”.

23. La pct.56 privind art.38 alin.(1), expresia “interesul public” trebuie să ia forma de caz, cerută de context, respectiv “interesului public”.

24. În ceea ce privește normele din cuprinsul pct.57 privind art.39 alin.(2), semnalăm următoarele:

a) Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, este necesară eliminarea expresiei „din lege” din cuprinsul lit.a), g), h), i), j), k), l), m), p).

b) La lit.a), sugerăm reanalizarea stabilirii drept contravenție a nerespectării, în orice mod, a avizelor Comisiei emise potrivit art.8 alin.(3), întrucât, conform acestei norme, avizele sunt acte prin care Comisia formulează **răspunsuri oficiale** la chestiuni privind activitatea de asigurare sau care au implicații asupra acesteia. Prin urmare, aceste acte ale Comisiei nu sunt susceptibile a cuprinde obligații a căror încălcare să constituie contravenție.

c) Apreciem că, pentru un plus de rigoare în reglementare, la lit.b) ar trebui să se precizeze în mod expres care anume persoane juridice sunt avute în vedere de text.

d) La lit.d), pentru un spor de precizie în exprimare, sugerăm ca finalul textului să fie reformulat, astfel: „...conducerea activității de către asigurător sau reasigurător”.

e) Având în vedere dispozițiile art.5 lit.d), sugerăm ca norma de la lit.e) să precizeze în mod expres că se are în vedere aprobarea de către Comisie a acționarilor semnificativi direcți sau indirecti, precum și a persoanelor semnificative ale asigurătorilor, reasigurătorilor, brokerilor de asigurare și/sau reasigurare.

f) Semnalăm că dispoziția de la lit.g), care stabilește drept contravenție încălcarea obligațiilor prevăzute la art.35 cu privire la menținerea limitei minime a capitalului social trebuie corelată cu cea de la lit.l), întrucât aceasta din urmă stabilește drept contravenție desfășurarea activității de către asigurători, reasigurători, brokeri de asigurare și/sau asigurare cu încălcarea, în orice mod, a tuturor prevederilor art.35. Prin urmare, fapta prevăzută la lit.g) constituie contravenție și potrivit lit.l), ceea ce nu poate fi acceptat.

g) La lit.o), pentru un plus de precizie normativă, propunem înlocuirea expresiei „potrivit legii” cu sintagma „potrivit art.34 alin.(4)”.

h) La lit.s), trimiterea la alin.(3) al art.48 ar trebui eliminată, întrucât această prevedere nu are ca obiect instituirea unei obligații a cărei încălcare să poată constitui contravenție.

25. La pct.58 privind art.39 alin.(3) lit.c), pentru corectitudinea exprimării, este necesar ca finalul textului să fie reformulat, astfel: „... din luna precedentă celei în care a fost constatată contravenția”.

La lit.d), pentru o construcție mai armonioasă, sintagma “exercitarea activității de asigurare” trebuie trecută după expresia de debut “interzicerea temporară sau definitivă”.

26. Semnalăm că norma din art.39 alin.(9), nepropusă spre modificare, ar trebui abrogată, întrucât vine în contradicție cu principiul ierarhiei actelor normative. Astfel, actualizarea periodică a cuantumului amenzilor prin decizii ale Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor constituie, în fapt, o modificare a Legii nr.32/2000. Or, modificarea unei legi nu poate fi realizată printr-un act al unei autorități administrative autonome de specialitate. În acest context, precizăm că în prezent nu mai este posibilă nici actualizarea, prin hotărâre a Guvernului, a limitelor amenzilor contravenționale prevăzute în acte normative de nivel superior, instituție care a fost eliminată din reglementarea contravențiilor o dată cu aprobarea Ordonanței Guvernului nr.2/2001 prin Legea nr.180/2002. Singura modalitate de reducere sau de majorare a acestor limite este modificarea actului normativ prin care sunt stabilite și sancționate contravențiile, cu respectarea principiului ierarhiei actelor normative. Propunem, de aceea, introducerea unui nou punct la art.I, după pct.59, cu următorul cuprins:

„60. Alineatul (9) al articolului 39 se abrogă”.

27. La pct.60 privind art.39 alin.(11), pentru un plus de rigoare normativă, propunem reformularea textului, astfel:

„(11) Contravențiilor prevăzute la art.39 alin.(2) le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările ulterioare, în măsura în care prezenta lege nu prevede altfel”.

28. Menționăm că, în conformitate cu art.28 din Ordonanța Guvernului nr.2/2001, posibilitatea contravenientului de a achita, pe loc sau în termen de 48 de ore, jumătate din minimul amenzii trebuie prevăzută în mod expres în actul normativ. **Dacă** se dorește acordarea acestei posibilități în cazul săvârșirii contravențiilor prevăzute la art.39 alin.(2), art.39 trebuie completat cu un alineat nou, introdus după actualul alin.(10), cu următoarea redactare:

„(11) Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute la alin.(3), agentul constatatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal”.

În această situație, actualul alin.(11) va deveni alin.(12).

29. La pct.61 privind art.40 alin.(1), pentru asigurarea unei exprimări specifice stilului normativ, propunem eliminarea cuvântului “implicată” din expresia „persoana implicată poate face plângere”.

30. La pct.64 privind art.48 alin.(1) din rândul 2, lipsește articolul “a” ce trebuie plasat înaintea substantivului “daunelor”.

31. La norma de republicare de la art.VI, expresia “modificările și completările” din finalul normei va fi înlocuită prin termenul “cele”.

Totodată, propunem eliminarea sintagmei “în Monitorul Oficial al României, Partea I”, deoarece republicarea actelor normative se face numai în Partea I a Monitorului Oficial al României, conform art.13, alin.(2) din Legea nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României.

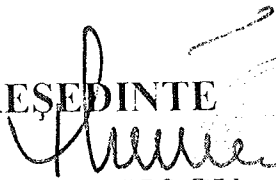
32. La Anexa nr.1 lit.A (1) d), noțiunea “asigurări de sănătate” este redată în Capitolul “Clasele de asigurări de viață” ca fiind, “asigurări **permanente** de sănătate”, urmând deci a se face corelarea necesară.

33. La Anexa nr.1 lit.A (2) a), noțiunea de “tontine” considerăm că trebuie definită și inclusă ca atare ca pct.57 în cuprinsul art.2.

34. La Anexa nr.1 lit.A (2) e), se folosește o dispoziție de trimitere la textul existent într-un act normativ francez. procedeu fără precedent și fără temei legal.

Sugerăm redarea textului semnalat, prin traducerea sa în limba română.

35. La Anexa nr.1 D - Riscuri auxiliare, semnalăm faptul că dispoziția privind “Riscurile cuprinde în clasa 17 Asigurări de protecție juridică, pot fi considerate Riscuri auxiliare clase 18” apare discutabilă în raport de modul cum este redat riscul de asigurări în clasa 18, care ar putea fi asimilat cu asigurări de sănătate.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București
Nr.1154/9.07.2004